

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Για την «Κύρωση της Συμφωνίας Σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των Κρατών-Μελών τους, αφενός και της Ουκρανίας, αφετέρου, μετά του συνημμένου σ' αυτήν Πρωτοκόλλου Διόρθωσης».

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Οι σχέσεις της Ουκρανίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση εντάσσονται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ) και, ειδικότερα, στην ανατολική της διάσταση, η οποία ονομάζεται Ανατολική Εταιρική Σχέση (ΑΕΣ).

Η ΑΕΣ εκκίνησε το 2009 και είναι η πολιτική που αναπτύσσει η Ε.Ε. με τις έξι πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες: Αζερμπαϊτζάν, Αρμενία, Γεωργία, Λευκορωσία, Μολδαβία και Ουκρανία. Τις κατευθύνσεις της ΑΕΣ δίνουν οι Σύνοδοι Κορυφής, οι οποίες υιοθετούν Κοινές Διακηρύξεις και πραγματοποιούνται ανά διετία (Πράγα 2009, Βαρσοβία 2011, Βίλνιους 2013 και Ρίγα 2015). Στόχος της ΑΕΣ είναι η στενότερη πολιτική συνεργασία των χωρών αυτών με την Ε.Ε. και η σταδιακή οικονομική ενσωμάτωσή τους στην ευρωπαϊκή οικονομία. Οι σχέσεις Ε.Ε. – Ουκρανίας εδράζονταν στη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας (Partnership and Cooperation Agreement – PCA) που υπεγράφη το 1996 και τέθηκε σε ισχύ το 1999. Οι διαπραγματεύσεις με την Ουκρανία για μία νέα συνολική Συμφωνία Σύνδεσης (Association Agreement – AA), που συμπεριλαμβάνει και εμπορικό σκέλος με στόχο τη δημιουργία μίας Περιεκτικής και Ολοκληρωμένης Περιοχής Ελευθέρου Εμπορίου (Deep and Comprehensive Free Trade Area – DCFTA), διήρκεσαν από το 2010 έως το 2013. Κατά τη Σύνοδο Κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στο Βίλνιους (28-29.11.2013) η Ουκρανία δεν μονόγραψε τη Συμφωνία, όπως αναμενόταν μετά την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων. Η Συμφωνία υπογράφηκε το επόμενο έτος σε δύο στάδια. Κατ' αρχάς, στο περιθώριο του εαρινού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου 2014 υπεγράφησαν, ως ένδειξη πολιτικής στήριξης της ΕΕ προ των προεδρικών εκλογών στη χώρα, οι πολιτικές διατάξεις της. Συγκεκριμένα, στις 21 Μαρτίου 2014 υπογράφηκε το Προοίμιο, το άρθρο 1 και οι Τίτλοι I, II και VII. Στη συνέχεια, μετά την εκλογή του νέου Ουκρανού Προέδρου, υπεγράφη η εμπορική συνιστώσα (DCFTA) της Συμφωνίας, στο περιθώριο του θερινού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 27 Ιουνίου 2014, ήτοι οι Τίτλοι III, IV, V, VI, καθώς και τα Παραρτήματα και τα Πρωτόκολλα που τη συνοδεύουν. Οι ανωτέρω εξελίξεις σημειώθηκαν επί Ελληνικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ε.Ε., κατά το α' εξάμηνο 2014. Η Συμφωνία κυρώθηκε ταυτόχρονα από την Ουκρανική Rada και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 16.9.2014. Ωστόσο, στις 12.9, η Ε. Επιτροπή, η Ουκρανία και η Ρωσία συμφώνησαν να αναβληθεί η εφαρμογή του εμπορικού της τμήματος (DCFTA) έως την 1.1.2016. Η προσωρινή εφαρμογή του πολιτικού τμήματος της Συμφωνίας εκκίνησε την

1.11.2014. Παρόμοιες Συμφωνίες έχουν υπογράψει με την Ε.Ε. η Μολδαβία και η Γεωργία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 19-20.3.2015 κάλεσε τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. να κυρώσουν τις Συμφωνίες αυτές το συντομότερο δυνατό (Συμπεράσματα ΕΣ 19-20.3.2015).

Η Συμφωνία στοχεύει στην εμβάθυνση των ήδη υφιστάμενων πολιτικών και οικονομικών σχέσεων μεταξύ της Ουκρανίας και της Ε.Ε. Θα δώσει ώθηση στη σταδιακή ενσωμάτωση της ουκρανικής οικονομίας στην εσωτερική αγορά της Ε.Ε. σε επιλεγμένους τομείς, κυρίως μέσω της DCFTA, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Συμφωνίας. Αποτελεί το μέσο για την ανάπτυξη της δυναμικής των σχέσεων των δύο μερών με επίκεντρο την υποστήριξη σημαντικών μεταρρυθμίσεων, την οικονομική ανασυγκρότηση και την ανάπτυξη, θεσμοθετώντας ευρεία τομεακή συνεργασία (σε πλέον των 25 τομείς π.χ. στην ενέργεια, τις μεταφορές, το περιβάλλον, τη δημόσια υγεία, την προστασία των καταναλωτών και την εκπαίδευση κ.ά.). Η Συμφωνία αποτελεί ουσιαστικά ένα μεταρρυθμιστικό πλαίσιο για την Ουκρανία, το οποίο βασίζεται σε συνολικό πρόγραμμα προσέγγισης της νομοθεσίας της Ουκρανίας με το ενωσιακό κεκτημένο μέσω κανόνων και κριτηρίων. Οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη της Συμφωνίας Σύνδεσης δεν αποτέλεσαν μεμονωμένο εγχείρημα, αλλά συνδέθηκαν με τη χορήγηση οικονομικής αρωγής από την Ε.Ε. μέσω του χρηματοδοτικού Μηχανισμού Ευρωπαϊκής Γειτονίας (European Neighbourhood Instrument – ENI), με στόχο την επίτευξη αναγκαίων μεταρρυθμίσεων, οι οποίες αναδείχθηκαν κατά τις διαπραγματεύσεις.

Αναλυτικότερα, η Συμφωνία επικεντρώνεται στην προώθηση της σταδιακής προσέγγισης μεταξύ των μερών, επί τη βάση κοινών ευρωπαϊκών αξιών, καθώς και στη στήριξη της επιλογής της Ουκρανίας για στενότερες σχέσεις με την Ε.Ε., στην ενδυνάμωση του θεσμικού πλαισίου συνεργασίας και τον ενισχυμένο πολιτικό διάλογο, στην εμπέδωση της ειρήνης και της ασφάλειας, τόσο σε περιφερειακό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Μεταξύ άλλων, αποσκοπεί στην προώθηση της συνεργασίας για την ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων, σε θέματα Κοινής Ασφάλειας και Πολιτικής Αμυνας, στη διαμόρφωση των απαραίτητων προϋποθέσεων για την ενισχυμένη οικονομική και εμπορική συνεργασία των δύο μερών που θα οδηγήσει στη σταδιακή ενσωμάτωση της οικονομίας της Ουκρανίας σε επιλεγμένους τομείς της κοινής αγοράς της Ε.Ε. Επίσης, στην ενδυνάμωση της συνεργασίας στους τομείς της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ασφάλειας, με στόχο την ενίσχυση του κράτους δικαίου, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών ελευθεριών, της ελεύθερης μετακίνησης πολιτών μεταξύ των μερών και της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς, αλλά και σε περίπου 23 άλλους τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος όπως αυτούς της ενέργειας, των μεταφορών, του περιβάλλοντος, της βιομηχανίας και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, της αγροτικής ανάπτυξης, της κοινωνικής πολιτικής, της εκπαίδευσης των

νέων και της πολιτιστικής συνεργασίας, με απώτερο στόχο την εγκαθίδρυση κοινού διαλόγου και την ανταλλαγή πρακτικών και πληροφοριών μεταξύ των μερών. Κλειδί στην τομεακή συνεργασία αποτελεί η προσέγγιση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, όπως αυτό αναλύεται στα Παραρτήματα της Συμφωνίας, η οποία αναμένεται να αποτελέσει τη κινητήριου δύναμη για μεταρρυθμίσεις και εκσυγχρονισμό στο εσωτερικό της Ουκρανίας.

Η εμπορική συνιστώσα της Συμφωνίας (Τίτλος IV), η εγκαθίδρυση δηλαδή μίας Περιεκτικής και Ολοκληρωμένης Περιοχής Ελευθέρου Εμπορίου (DCFTA) με την Ε.Ε., αναμένεται να προσδώσει στην Ουκρανία τη δυνατότητα αύξησης της πρόσβασής της στην ευρωπαϊκή αγορά, μέσω της ανάληψης δεσμεύσεων και της υιοθέτησης νόμων, εμπορικών προτύπων και κοινών αξιών. Από την πλευρά της, η Ε.Ε. θα ωφεληθεί από τις ομαλές εμπορικές ροές και τη βελτιστοποίηση του επενδυτικού περιβάλλοντος της Ουκρανίας. Η DCFTA περιλαμβάνει διάφορες ρυθμίσεις που στοχεύουν στη μεταρρύθμιση της εμπορικής πολιτικής και των συναφών πολιτικών της Ουκρανίας, σε συνάρτηση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Η υιοθέτηση και εφαρμογή των πολιτικών αυτών θα εκσυγχρονίσουν την οικονομία της Ουκρανίας, θα αποτελέσουν σταθερή βάση για τις ευρωπαϊκές επενδύσεις στη χώρα και θα συμβάλουν στην εν γένει βελτίωση του εμπορικού κλίματος. Η DCFTA προβλέπει την πλήρη κατάργηση όλων των εισαγωγικών δασμών και την απαγόρευση επιβολής εξαγωγικών δασμών σε όλα τα αγαθά που εισέρχονται στην ευρωπαϊκή αγορά από την ημέρα που θα τεθεί σε ισχύ η Συμφωνία (1.1.2016).

Η Συμφωνία Σύνδεσης Ε.Ε. – Ουκρανίας είναι μεικτή συμφωνία, δηλαδή περιλαμβάνει τόσο θέματα αποκλειστικής αρμοδιότητας της Ευρ. Επιτροπής όσο και θέματα που εμπίπτουν στην εθνική αρμοδιότητα των κρατών-μελών. Με τη Συμφωνία συστήνεται Συμβούλιο Σύνδεσης Ε.Ε. – Ουκρανίας με συγκεκριμένο ρόλο και αποφασιστικές αρμοδιότητες που δύναται να αναθέτει στην Επιτροπή Σύνδεσης εξειδικευμένες αρμοδιότητες επί συγκεκριμένων θεμάτων και άλλες επί των εμπορικών πτυχών της Συμφωνίας (Επιτροπή Σύνδεσης υπό σύνθεση για εμπορικά θέματα). Το πρώτο Συμβούλιο Σύνδεσης Ε.Ε. – Ουκρανίας έλαβε χώρα στις Βρυξέλλες, στις 15.12.2014. Προβλέπεται, επίσης, θεσμικό πλαίσιο συνεργασίας τόσο των κοινοβουλευτικών θεσμών, όσο και της κοινωνίας των πολιτών των δύο μερών. Η Συμφωνία Σύνδεσης αποτελείται από 486 άρθρα, 44 Παραρτήματα και 3 Πρωτόκολλα και μία Κοινή Δήλωση, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.

Η προσωρινή εφαρμογή της Συμφωνίας προβλέπεται στο άρθρο 486 παρ. 4, σύμφωνα με το οποίο το τμήμα της Συμφωνίας που εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Ένωσης, όπως η Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας, έχει ήδη τεθεί σε ισχύ (1.11.2014). Από την έναρξη εφαρμογής της εμπορικής συνιστώσας (DCFTA) της Συμφωνίας (1.1.2016), θα τεθούν σε προσωρινή εφαρμογή όλες οι εμπορικές διατάξεις που

αποτελούν αρμοδιότητα της Ένωσης. Η κύρωση της Συμφωνίας από τα 28 Κοινοβούλια των κρατών-μελών της Ε.Ε. θα επιτρέψει την εν συνόλω εφαρμογή της.

Άρθρο 1 – Στόχοι

Η Συμφωνία στοχεύει στην εγκαθίδρυση σύνδεσης μεταξύ της Ένωσης και των Κρατών Μελών της και της Ουκρανίας. Στόχοι της Συμφωνίας είναι η ενίσχυση της σταδιακής προσέγγισης των μερών βάσει κοινών αξιών και στενών προνομιακών δεσμών, η αύξηση της σύνδεσης της Ουκρανίας με τις πολιτικές της Ε.Ε., καθώς και η συμμετοχή της χώρας σε προγράμματα και οργανισμούς της Ε.Ε. Επίσης, η ρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για ενισχυμένο πολιτικό διάλογο επί όλου του εύρους των θεμάτων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, η προάσπιση, διατήρηση και ενίσχυση της ειρήνης και της σταθερότητας σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και την Τελική Πράξη του Ελσίνκι του 1975, καθώς και του Χάρτη των Παρισίων για μία νέα Ευρώπη του 1990. Η εδραίωση των συνθηκών για ενισχυμένες οικονομικές και εμπορικές σχέσεις που θα συμβάλουν στη σταδιακή ένταξη της Ουκρανίας στην εσωτερική αγορά της Ε.Ε., μεταξύ άλλων με την εγκαθίδρυση μίας Περιεκτικής και Ολοκληρωμένης Περιοχής Ελευθέρου Εμπορίου. Η Συμφωνία αποσκοπεί, επίσης, στην προώθηση της συνεργασίας στον τομέα της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ασφάλειας με στόχο την ενίσχυση του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών και, τέλος, την καθιέρωση των συνθηκών εκείνων που θα επιτρέψουν την στενότερη συνεργασία Ε.Ε. – Ουκρανίας σε όλους τους τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

Ο Τίτλος Ι, «Γενικές αρχές» αναλύεται στα άρθρα 2 και 3, όπου ο σεβασμός των δημοκρατικών αρχών, των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και ο σεβασμός του κράτους δικαίου αποτελούν τη βάση για την εσωτερική και εξωτερική πολιτική των μερών και αποτελούν ουσιώδεις όρους της Συμφωνίας. Η προώθηση του σεβασμού των αρχών της εθνικής κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας, του απαραβίαστου των συνόρων και της ανεξαρτησίας, καθώς η αντιμετώπιση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής συνιστούν, επίσης, ουσιώδη στοιχεία της Συμφωνίας. Τα μέρη, αναγνωρίζουν, επίσης, ότι οι αρχές της ελεύθερης οικονομίας της αγοράς στηρίζουν τη σχέση τους. Ο σεβασμός του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης, η καταπολέμηση της διαφθοράς, του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας, καθώς και η βιώσιμη ανάπτυξη έχουν καίρια σημασία για την ενίσχυση της σχέσης μεταξύ των μερών.

Ο Τίτλος ΙΙ, «Πολιτικός διάλογος και μεταρρυθμίσεις, πολιτική σύνδεση, συνεργασία και σύγκλιση στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής

ασφάλειας» αναλύεται στα άρθρα 4 - 13. Αρχικά, εξειδικεύονται οι στόχοι του πολιτικού διαλόγου που καλύπτει θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας με σκοπό τη μεγαλύτερη συμμετοχή της Ουκρανίας στον ευρωπαϊκό χώρο ασφάλειας και εσωτερικής μεταρρύθμισης. Ο διμερής πολιτικός διάλογος στοχεύει, μεταξύ άλλων, στην εμβάθυνση της πολιτικής σύνδεσης και στη βελτίωση της σύγκλισης και της αποτελεσματικότητας στους τομείς εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, στην προώθηση της διεθνούς σταθερότητας και ασφάλειας βάσει ενός αποτελεσματικού πολυμερούς συστήματος, στην ενίσχυση του διαλόγου και της συνεργασίας των μερών σχετικά με τη διεθνή ασφάλεια και τη διαχείριση κρίσεων, στην ενθάρρυνση της πρακτικής συνεργασίας των μερών με στόχο την επίτευξη ειρήνης, ασφάλειας και σταθερότητας στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Επίσης, ο διμερής πολιτικός διάλογος αποσκοπεί στην ενίσχυση του σεβασμού των δημοκρατικών αρχών, του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, καθώς και στην προώθηση εσωτερικών μεταρρυθμίσεων και του διαλόγου για θέματα ασφάλειας και άμυνας, αλλά και στην προώθηση των αρχών της ανεξαρτησίας, της εθνικής κυριαρχίας, της εδαφικής ακεραιότητας και του απαραβίαστου των συνόρων (άρθρο 4). Τα μέρη διεξάγουν τακτικές συνεδριάσεις πολιτικού διαλόγου σε επίπεδο κορυφής, σε υπουργικό επίπεδο, σε επίπεδο πολιτικών διευθυντών, στην Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας και σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, με πλήρη αξιοποίηση όλων των διπλωματικών και στρατιωτικών διαύλων των μερών, καθώς και σε επίπεδο Κοινοβουλίων (άρθρο 5). Προβλέπεται, επίσης, διάλογος και συνεργασία όσον αφορά εσωτερικές μεταρρυθμίσεις στην Ουκρανία (άρθρο 6). Στα θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, τα μέρη εντείνουν το διάλογο και τη συνεργασία, προωθώντας τη σταδιακή σύγκλιση, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας. Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τη δέσμευσή τους στις αρχές του σεβασμού της ανεξαρτησίας, της εθνικής κυριαρχίας, της εδαφικής ακεραιότητας και του απαραβίαστου των συνόρων, ενώ προβλέπεται ότι τα μέρη αντιμετωπίζουν εγκαίρως και με συνεπή τρόπο τις προκλήσεις που απειλούν αυτές τις αρχές (άρθρο 7). Επιπροσθέτως, τα μέρη συνεργάζονται για την προώθηση της ειρήνης και της διεθνούς δικαιοσύνης επικυρώνοντας και εφαρμόζοντας το Καταστατικό της Ρώμης για το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (άρθρο 8). Στη συνέχεια, προβλέπεται ότι τα μέρη εντείνουν τις κοινές προσπάθειές τους για την προώθηση της σταθερότητας, της ασφάλειας και της δημοκρατικής ανάπτυξης στον κοινό χώρο γειτνίασης και συνεργάζονται με σκοπό την ειρηνική διευθέτηση περιφερειακών συγκρούσεων (άρθρο 9). Προβλέπεται, επίσης, ενίσχυση της πρακτικής συνεργασίας των μερών για την πρόληψη συγκρούσεων, τη διαχείριση κρίσεων, καθώς και συνεργασία στον στρατιωτικό τομέα και στον τομέα της κατάρτισης και της τεχνολογίας, με σκοπό την αύξηση συμμετοχής της Ουκρανίας στις στρατιωτικές και μη στρατιωτικές επιχειρήσεις της Ε.Ε. και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού

Οργανισμού Άμυνας (άρθρο 10). Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται για τη μη διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής, συναφών υλικών και των φορέων τους και καθιερώνουν τακτικό πολιτικό διάλογο για τα θέματα αυτά (άρθρο 11), ενώ αναπτύσσουν περαιτέρω τη συνεργασία τους σε θέματα αφοπλισμού, μεταξύ των οποίων και θέματα παράνομης διακίνησης οπλικού υλικού (άρθρου 12). Τα μέρη επιδιώκουν να συνεργάζονται σε διμερές, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο με στόχο την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (άρθρο 13).

Ο Τίτλος III, «Δικαιοσύνη, ελευθερία και ασφάλεια» αναλύεται στα άρθρα 14 - 24. Στο πλαίσιο της συνεργασίας στον εν λόγω τομέα, τα μέρη αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην εδραίωση του κράτους δικαίου, της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας, της πρόσβασης στη δικαιοσύνη και του δικαιώματος για αμερόληπτη δίκη. Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών κατευθύνει τη συνεργασία τους στον εν λόγω τομέα (άρθρο 14). Η συνεργασία των μερών αφορά και θέματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 15). Τα μέρη συνεργάζονται και στον τομέα της μετανάστευσης, του ασύλου και της διαχείρισης συνόρων, επιβεβαιώνοντας εκ νέου τη σημασία της κοινής διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών μεταξύ των εδαφών τους και αναπτύσσοντας περαιτέρω το συνολικό διάλογο για όλα τα συναφή με τη μετανάστευση ζητήματα (άρθρο 16). Στη συνέχεια, προβλέπεται ότι καταργούνται οι διακρίσεις όσον αφορά τη μεταχείριση εργαζομένων που είναι υπήκοοι της Ουκρανίας και απασχολούνται νόμιμα σε έδαφος της Ε.Ε., με την επιφύλαξη των νόμων όρων και διαδικασιών που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη της Ε.Ε. Το ίδιο δεσμεύεται να κάνει και η Ουκρανία για πολίτες της Ε.Ε. (άρθρο 17). Τα δύο μέρη συμφωνούν να καταβάλουν προσπάθειες για τη διευκόλυνση της κινητικότητας των εργαζομένων (άρθρο 18) και της κυκλοφορίας προσώπων, θεσπίζοντας σταδιακά μέτρα προς ένα καθεστώς απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης εισόδου εν ευθέτω χρόνω (άρθρο 19). Η Συμφωνία προβλέπει ρυθμίσεις για την αποτροπή και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (άρθρο 20). Επίσης, τα μέρη συνεργάζονται σε θέματα καταπολέμησης των ναρκωτικών και των ψυχοτρόπων ουσιών (άρθρο 21), αλλά και για την καταπολέμηση του εγκλήματος και της διαφθοράς, σε συνεργασία και με την EUROPOL (άρθρο 22). Επιπλέον, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται για την πρόληψη και καταστολή τρομοκρατικών ενεργειών (άρθρο 23), ενώ συμφωνούν να αναπτύξουν περαιτέρω τη δικαστική συνεργασία σε αστικές και ποινικές υποθέσεις, κάνοντας πλήρη χρήση των σχετικών διεθνών και διμερών νομικών πράξεων (άρθρο 24).

Ο Τίτλος IV, «Εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα» αναλύεται στα άρθρα 25 - 336 και περιλαμβάνει 15 επιμέρους Κεφάλαια. Το **Κεφάλαιο 1, «Εθνική μεταχείριση και πρόσβαση στην αγορά εμπορευμάτων»** (άρθρα 25 - 39) περιλαμβάνει διατάξεις που αναλύουν το στόχο και το πεδίο εφαρμογής της Συμφωνίας στον τομέα αυτό. Στόχος της

Συμφωνίας είναι η εγκαθίδρυση ζώνης ελευθέρων συναλλαγών εντός μεταβατικής περιόδου που διαρκεί, κατά ανώτατο όριο, δέκα έτη από την έναρξη ισχύος της (εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στα Παραρτήματα I και II της παρούσας Συμφωνίας), βάσει των διατάξεων αυτής και εκείνων του άρθρου XXIV της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT) του 1994. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου ισχύουν για τις συναλλαγές εμπορευμάτων καταγωγής από εδάφη των μερών, στις οποίες καταργούνται ή μειώνονται οι τελωνειακοί δασμοί, τα τέλη και λοιπές επιβαρύνσεις. Οι κανόνες καταγωγής ορίζονται στο Πρωτόκολλο I της παρούσας Συμφωνίας. Προβλέπεται ρήτρα διασφάλισης (standstill clause), σύμφωνα με την οποία κανένα από τα μέρη δεν μπορεί να αυξήσει οποιονδήποτε υφιστάμενο δασμό, ούτε να εγκρίνει νέο για εμπορεύματα καταγωγής του εδάφους του άλλου μέρους. Τα μέρη καταργούν σταδιακά εντός μεταβατικής περιόδου όλους τους τελωνειακούς δασμούς για εμπορεύματα που προέρχονται από το έτερο μέρος. Από την έναρξη ισχύος της Συμφωνίας τα μέρη δεν διατηρούν σε ισχύ, δεν θεσπίζουν και δεν επαναφέρουν σε ισχύ εξαγωγικές επιδοτήσεις ή άλλα μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος σε σχέση με γεωργικά προϊόντα που προορίζονται για το έδαφος του άλλου μέρους. Έκαστο μέρος χορηγεί εθνική μεταχείριση στα εμπορεύματα του άλλου μέρους, ενώ κανένα μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί οποιαδήποτε απαγόρευση ή περιορισμό ή οποιοδήποτε μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος επί των εισαγωγών οποιουδήποτε εμπορεύματος του άλλου μέρους ή επί των εξαγωγών ή των πωλήσεων προς εξαγωγή οποιουδήποτε εμπορεύματος του άλλου μέρους. Ωστόσο, προβλέπονται γενικές εξαιρέσεις από τον κανόνα αυτό σύμφωνα με τα άρθρα XX και XXI της GATT, η οποία ενσωματώνεται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Συμφωνίας Σύνδεσης. Στη συνέχεια, προβλέπεται διοικητική συνεργασία και συνδρομή των μερών με στόχο την καταπολέμηση των παρατυπιών και της απάτης σε τελωνειακά και συναφή θέματα, αλλά και τη διαχείριση διοικητικών σφαλμάτων. Η παρούσα Συμφωνία δεν αποκλείει τη διατήρηση ή την εγκαθίδρυση τελωνειακών ενώσεων, ζωνών ελευθέρων συναλλαγών ή καθεστώτων διασυνοριακών εμπορικών συναλλαγών με άλλες χώρες εφόσον δεν αλλοιώνονται οι εμπορικές ρυθμίσεις που προβλέπει η παρούσα Συμφωνία. Το **Κεφάλαιο 2, «Μέτρα αποκατάστασης»** (άρθρα 40 - 52) περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τα συνολικά μέτρα διασφάλισης, όπως αυτά προβλέπονται στα Παραρτήματα της Συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Ωστόσο, οι προτιμησιακοί κανόνες καταγωγής του Κεφαλαίου I (βλ. ανωτέρω) δεν εφαρμόζονται στο παρόν Κεφάλαιο. Ρυθμίζεται το ζήτημα της διαφάνειας στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης μέτρων διασφάλισης, ενώ κατά την επιβολή των μέτρων διασφάλισης τα μέρη προσπαθούν να τα επιβάλουν κατά τρόπο που να επηρεάζει όσο το δυνατό λιγότερο τις διμερείς εμπορικές συναλλαγές τους. Επίσης, προβλέπονται εξαιρέσεις από τα μέτρα διασφάλισης στο βαθμό που η Ουκρανία χαρακτηρίζεται ως αναπτυσσόμενη χώρα από οργανισμούς όπως η Παγκόσμια Τράπεζα, ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης ή το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Η Ουκρανία δύναται να εφαρμόζει μέτρα διασφάλισης σε επιβατικά αυτοκίνητα καταγωγής

από την Ε.Ε. Οι οικείες διατάξεις ρυθμίζονται διεξοδικά. Η Συμφωνία Σύνδεσης προβλέπει ότι κανένα μέρος δεν μπορεί να εφαρμόζει ταυτόχρονα για το ίδιο προϊόν μέτρα με τρόπο σωρευτικό. Τα ίδια ισχύουν για τα μέτρα αντιντάμπινγκ και τα αντισταθμιστικά μέτρα, η επιβολή των οποίων βασίζεται σε ένα δίκαιο και διαφανές σύστημα που αξιολογεί το δημόσιο συμφέρον και το συμφέρον του εγχώριου κλάδου παραγωγής. Ρυθμίζεται η δυνατότητα διαβουλεύσεων και συνεργασίας μεταξύ των μερών όσον αφορά ζητήματα που ενδέχεται να προκύψουν από την εφαρμογή μέτρων αποκατάστασης. Το **Κεφάλαιο 3**, «Τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο» (άρθρα 53 – 58) εφαρμόζεται στην ανάπτυξη, θέσπιση και εφαρμογή προτύπων, τεχνικών κανονισμών και διαδικασιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης, όπως ορίζονται στη Συμφωνία για τα Τεχνικά Εμπόδια του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (η οποία ενσωματώνεται και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας Συμφωνίας), που μπορούν να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών. Το παρόν Κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα, ούτε στις προδιαγραφές προμηθειών που καταρτίζονται από τις δημόσιες αρχές για τις απαιτήσεις ίδιας παραγωγής ή κατανάλωσης. Τα μέρη ενισχύουν τη συνεργασία τους στους ανωτέρω τομείς αποβλέποντας στην αύξηση της αμοιβαίας κατανόησης των αντίστοιχων συστημάτων τους και στη διευκόλυνση της πρόσβασης στις αντίστοιχες αγορές τους. Για το σκοπό αυτό μπορούν να καθιερώσουν κανονιστικούς διαλόγους σε οριζόντιο και τομεακό επίπεδο. Η Ουκρανία λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να επιτύχει σταδιακά τη συμμόρφωση με τους τεχνικούς κανόνες και τις διαδικασίες τυποποίησης της Ε.Ε. και δεσμεύεται να τηρεί τις αρχές και τις πρακτικές που καθορίζονται στο σχετικό ενωσιακό κεκτημένο. Προβλέπονται ρυθμίσεις σχετικά με τη συμμόρφωση και την αποδοχή βιομηχανικών προϊόντων και σχετικά με τις απαιτήσεις σήμανσης και την τοποθέτηση ετικέτας. Το **Κεφάλαιο 4**, «Υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα» (άρθρα 59 - 74), περιλαμβάνει διατάξεις που στοχεύουν στη διευκόλυνση του εμπορίου προϊόντων που καλύπτονται από μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, διαφυλάσσοντας, παράλληλα, τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων και των φυτών. Τα μέρη επιβεβαιώνουν, επίσης, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που πηγάζουν από τις σχετικές Συμφωνίες του ΠΟΕ και, ιδίως, από τη Συμφωνία για την Υγειονομική και Φυτοϋγειονομική προστασία. Ρυθμίζεται το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου και εξειδικεύονται οι ορισμοί που ισχύουν στο πλαίσιο αυτό («υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα», «ζώα», «ζωικά προϊόντα», «ζωικά υποπροϊόντα», «φυτά», «φυτικά προϊόντα», «σπόροι προς σπορά», «παράσιτα», «προστατευμένες ζώνες», «ασθένειες», «μολύνσεις», «περιφέρειες» κ.λπ.), καθώς και οι καθ' ύλην αρμόδιες αρχές. Η Ουκρανία εναρμονίζει τη νομοθεσία της με εκείνη της Ε.Ε. Βαρύτητα δίδεται στην αναγνώριση ισοδυναμίας μέτρων ή συστημάτων που εφαρμόζονται σε τομέα, υποτομέα, εμπορεύματα ή ομάδα εμπορευμάτων από το εισάγον ή το εξάγον μέρος, στη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και στη διευκόλυνση της επικοινωνίας με στόχο την προστασία της υγείας του ανθρώπου, των ζώων και των φυτών. Επίσης, ρυθμίζονται

θέματα κοινοποιήσεων, διαβουλεύσεων και διευκόλυνσης της επικοινωνίας των μερών σε σχέση με τον εν λόγω τομέα. Στη συνέχεια, ρυθμίζονται οι εμπορικοί όροι, όπως οι γενικοί όροι εισαγωγής, οι όροι εισαγωγής μετά την αναγνώριση ισοδυναμίας, οι διαδικασίες πιστοποίησης, επαλήθευσης, ελέγχων εισαγωγής και τέλη επιθεώρησης, τα μέτρα διασφάλισης, καθώς και οι αρμοδιότητες της Υποεπιτροπής υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής διαχείρισης. Το **Κεφάλαιο 5**, «Διευκόλυνση των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών» (άρθρα 75 – 84), περιλαμβάνει διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες τα μέρη, αναγνωρίζοντας τη σημασία των ζητημάτων διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών στο μεταβαλλόμενο περιβάλλον του διμερούς εμπορίου, συμφωνούν να ενισχύσουν τη συνεργασία στο συγκεκριμένο τομέα. Στόχος είναι να διασφαλισθεί ότι η συναφής νομοθεσία και οι διαδικασίες εκάστου μέρους, καθώς και οι διοικητικές ικανότητες των αντίστοιχων δημόσιων διοικήσεών τους, ανταποκρίνονται στους στόχους του αποτελεσματικού ελέγχου και της προώθησης της διευκόλυνσης του νόμιμου εμπορίου με παράλληλη καταπολέμηση της απάτης. Τα μέρη συμφωνούν ότι οι αντίστοιχες εμπορικές και τελωνειακές νομοθεσίες τους είναι κατ' αρχήν σταθερές και συνεκτικές, καθώς και ότι οι διατάξεις και οι σχετικές διαδικασίες είναι αναλογικές, διαφανείς, προβλέψιμες, αμερόληπτες και χωρίς διακρίσεις. Η αρχή της διαφάνειας πρέπει να βρίσκει εφαρμογή και στις σχέσεις με την επιχειρηματική κοινότητα και τους εμπορικούς εκπροσώπους. Τα μέρη δεσμεύονται, επίσης, να απομακρύνουν τα διοικητικά τέλη που έχουν αποτέλεσμα ισοδύναμο με τέλη ή επιβαρύνσεις κατά την εισαγωγή ή εξαγωγή. Η δασμολογητέα αξία που εφαρμόζεται στις εμπορικές συναλλαγές των δύο μερών είναι σύμφωνη με τις σχετικές διατάξεις της GATT και του ΠΟΕ, χωρίς να χρησιμοποιούνται ελάχιστες δασμολογητέες αξίες. Η τελωνειακή συνεργασία των μερών είναι ιδιαίτερα σημαντική, μαζί με τη δέσμευση για αμοιβαία διοικητική συνδρομή και τεχνική βοήθεια σε τελωνειακά ζητήματα, σε συνεργασία και με την Υποεπιτροπή τελωνειακής συνεργασίας που συγκροτείται με απώτερο στόχο τη σταδιακή προσέγγιση της νομοθεσίας της Ουκρανίας προς την τελωνειακή νομοθεσία της Ένωσης.

Στο **Κεφάλαιο 6**, «Εγκατάσταση, εμπορικές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και ηλεκτρονικό εμπόριο» (άρθρα 85 – 143), επιβεβαιώνοντας τις αντίστοιχες δεσμεύσεις των μερών που απορρέουν από τη Συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, τα μέρη καθορίζουν τις αναγκαίες ρυθμίσεις για της σταδιακή αμοιβαία απελευθέρωση της εγκατάστασης και των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, καθώς και τη συνεργασία στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου. Το παρόν Κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε μέτρα που αφορούν φυσικά πρόσωπα που επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας ενός μέρους, ούτε σε μέτρα που αφορούν θέματα σχετικά με την υπηκοότητα, τη διαμονή ή την απασχόληση σε μόνιμη βάση. Εξειδικεύονται οι απαραίτητοι ορισμοί για τις ανάγκες του Κεφαλαίου αυτού («μέτρο», «φυσικό πρόσωπο ενός μέρους», «νομικό πρόσωπο», «θυγατρική εταιρεία νομικού προσώπου ενός

μέρους», «υποκατάστημα νομικού προσώπου», «εγκατάσταση», «επενδυτής», «οικονομικές δραστηριότητες», «λειτουργία», «υπηρεσίες», «υπηρεσίες και λοιπές δραστηριότητες που παρέχονται κατά την άσκηση κυβερνητικής εξουσίας», «διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών», «στελέχη» κ.ά.). Ακολουθώς ρυθμίζονται τα της εγκατάστασης σε σχέση με οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα, ενώ προβλέπονται και εξαιρέσεις (ενδεικτικά αναφέρουμε μεταλλεία, οπτικοακουστικές υπηρεσίες, παραγωγή και επεξεργασία πυρηνικών υλικών, παραγωγή ή εμπόριο όπλων, οι εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές και οι εσωτερικές και διεθνείς υπηρεσίες αερομεταφοράς). Υπό τις επιφυλάξεις που απαριθμούνται στο Παράρτημα XVI-Δ της Συμφωνίας Σύνδεσης, από την έναρξη ισχύος της η Ουκρανία επιφυλάσσει εθνική μεταχείριση και μεταχείριση του μάλλον ευνοουμένου κράτους στα νομικά πρόσωπα της Ε.Ε. όσον αφορά την εγκατάσταση και λειτουργία τους στο έδαφός της. Η υποχρέωση αυτή δεν επεκτείνεται στις διατάξεις περί προστασίας των επενδύσεων, οι οποίες περιλαμβάνονται σε άλλες συμφωνίες και δεν καλύπτονται από το παρόν Κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων περί επίλυσης διαφορών μεταξύ επενδυτών και κράτους. Με σκοπό τη σταδιακή απελευθέρωση των προϋποθέσεων εγκατάστασης, τα μέρη επανεξετάζουν τακτικά το νομικό πλαίσιο περί εγκατάστασης, καθώς και το περιβάλλον στον τομέα αυτό σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών. Στο Κεφάλαιο αυτό ρυθμίζεται, επίσης, η διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών και οι σχετικές εξαιρέσεις (οπτικοακουστικές υπηρεσίες, εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές και εσωτερικές και διεθνείς υπηρεσίες αερομεταφοράς). Σε ό,τι αφορά στην πρόσβαση στην αγορά μέσω της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, κάθε μέρος επιφυλάσσει στις υπηρεσίες και στους παρόχους υπηρεσιών του άλλου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που προβλέπουν οι ειδικές δεσμεύσεις των Παραρτημάτων XVI-B και XVI-E της παρούσας Συμφωνίας. Στους τομείς στους οποίους οι υποχρεώσεις πρόσβασης στην αγορά περιλαμβάνονται στα ίδια Παραρτήματα, και με την επιφύλαξη τυχόν όρων και περιορισμών που καθορίζονται σε αυτά, έκαστο μέρος επιφυλάσσει στις υπηρεσίες και στους φορείς παροχής υπηρεσιών του άλλου μέρους, όσον αφορά όλα τα μέτρα που επηρεάζουν τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από τη μεταχείριση που επιφυλάσσει στις δικές του ομοειδείς υπηρεσίες και παρόχων υπηρεσιών. Ενόψει της σταδιακής απελευθέρωσης της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών μεταξύ των μερών, η Επιτροπή Σύνδεσης στη σύνθεσή της για εμπορικά θέματα (βλ. πλείονα κατωτέρω) επανεξετάζει σε τακτά διαστήματα τους καταλόγους των δεσμεύσεων που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα XVI-B και XVI-E της παρούσας Συμφωνίας, όπου λαμβάνεται υπόψη η διαδικασία σταδιακής προσέγγισης της νομοθεσίας της Ουκρανίας με αυτή της Ε.Ε. Στη συνέχεια, ρυθμίζεται η προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς (στελέχη, ασκούμενοι πτυχιούχοι, πωλητές επιχειρηματικών υπηρεσιών, πάροχοι υπηρεσιών επί συμβάσει και ανεξάρτητοι επαγγελματίες) στο έδαφος των μερών, η οποία επιτρέπεται και διευκολύνεται. Ακολουθούν ρυθμίσεις κανονιστικού

πλαίσιου για την αδειοδότηση νομικών προσώπων και την αναγνώριση προσόντων φυσικών προσώπων (διαδικασίες, διατυπώσεις, αρμόδιες αρχές, διαφάνεια). Στη συνέχεια, προβλέπονται ρυθμίσεις για επιμέρους τομείς υπηρεσιών όπως: υπηρεσίες πληροφορικής, ταχυδρομεία και ταχυμεταφορές, υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών εξαιρουμένων των ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες μεταφορών. Τέλος, ρυθμίζονται διεξοδικά θέματα ηλεκτρονικού εμπορίου. Το **Κεφάλαιο 7**, «Τρέχουσες πληρωμές και κυκλοφορία κεφαλαίων» (άρθρα 144 – 147), προβλέπει ότι τα μέρη δεσμεύονται να μην επιβάλλουν περιορισμούς και επιτρέπουν να πραγματοποιούνται σε ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα όλες οι πληρωμές και οι μεταβιβάσεις στο ισοζύγιο τρεχουσών πληρωμών μεταξύ των μερών, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Από την έναρξη ισχύος της Συμφωνίας, τα μέρη διασφαλίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων που αφορούν άμεσες επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης ακινήτων, σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας υποδοχής, τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου Κεφαλαίου, καθώς και την εκκαθάριση ή τον επαναπατρισμό των επενδεδυμένων κεφαλαίων και των κερδών που απορρέουν ενδεχομένως από αυτές, ενώ προβλέπεται ότι, υπό ειδικές προϋποθέσεις, τα μέρη δύνανται να λάβουν προσωρινά μέτρα διασφάλισης για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες. Τα μέρη πραγματοποιούν διαβουλεύσεις για να διευκολύνουν την κυκλοφορία κεφαλαίων μεταξύ τους, με σκοπό να προωθήσουν τους στόχους της παρούσας Συμφωνίας. Στο επόμενο **Κεφάλαιο 8**, «Δημόσιες συμβάσεις» (άρθρα 148 - 156), προβλέπεται αμοιβαία πρόσβαση στις αγορές δημοσίων συμβάσεων με βάση την αρχή της εθνικής μεταχείρισης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για τις δημόσιες συμβάσεις και τις συμβάσεις παραχώρησης στον παραδοσιακό τομέα, καθώς και στον τομέα των οργανισμών κοινής ωφελείας. Ακολουθούν λεπτομερείς ρυθμίσεις που έχουν στόχο το σταδιακό άνοιγμα των αντίστοιχων αγορών δημοσίων συμβάσεων, ενώ η Ουκρανία διασφαλίζει ότι η νομοθεσία της θα προσεγγίσει σταδιακά το ενωσιακό κεκτημένο στον τομέα αυτό. Το **Κεφάλαιο 9**, «Διανοητική ιδιοκτησία» (άρθρα 157 – 252), περιλαμβάνει ρυθμίσεις που στοχεύουν στη διευκόλυνση της παραγωγής και εμπορευματοποίησης καινοτόμων και δημιουργικών προϊόντων, καθώς και στην επίτευξη επαρκούς και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας και επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Οι διατάξεις του εν λόγω κεφαλαίου συμπληρώνουν τις σχετικές διατάξεις του ΠΟΕ (Συμφωνία TRIPS) και άλλων διεθνών συνθηκών στον εν λόγω τομέα. Η προστασία αυτή περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις γεωγραφικές ενδείξεις, την προστασία του απόρρητου των πληροφοριών και την προστασία κατά του αθέμιτου ανταγωνισμού, όπως αναφέρονται στη Συμφωνία των Παρισίων του 1967. Διεξοδικά ρυθμίζονται τα δικαιώματα του δημιουργού και συγγενικά δικαιώματα, τα εμπορικά σήματα, οι γεωγραφικές ενδείξεις (καταγράφονται αναλυτικά στα Παραρτήματα XXII-Γ και XXII-Δ της παρούσας Συμφωνίας), τα σχέδια ή υποδείγματα, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και των στοιχείων που υποβάλλονται με

σκοπό την έγκριση άδειας εμπορίας για φυτοπροστατευτικά προϊόντα, τις τοπογραφίες προϊόντων ημιαγωγών, τις φυτικές ποικιλίες κ.ά. Προβλέπονται, επίσης, ένδικα μέσα (αστικές αγωγές, προσωρινά μέτρα, αποζημίωση) σε περίπτωση παράβασης των σχετικών κανόνων, αλλά και ευθύνη των ενδιάμεσων παρόχων υπηρεσιών, ενώ προβλέπεται και κώδικας δεοντολογίας και συνεργασία για προστασία του αντικειμένου που πραγματεύεται το Κεφάλαιο αυτό. Στο **Κεφάλαιο 10**, «Ανταγωνισμός» (άρθρα 253 – 267), αναφέρεται ότι τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία του ελεύθερου και ανοθέτου ανταγωνισμού στις εμπορικές συναλλαγές τους. Αναγνωρίζουν, επίσης, ότι οι επιχειρηματικές πρακτικές που είναι αντίθετες προς τον ανταγωνισμό δύναται να στρεβλώσουν την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και γενικώς να υπονομεύσουν τα οφέλη που προκύπτουν από την απελευθέρωση του εμπορίου. Τα μέρη εφαρμόζουν αντιμονοπωλιακή νομοθεσία και νομοθεσία περί συγκεντρώσεων εταιριών προς αντιμετώπιση της μονομερούς καταχρηστικής συμπεριφοράς επιχειρήσεων με δεσπόζουσα θέση. Κρατικά μονοπώλια εμπορικού χαρακτήρα, κρατικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις στις οποίες παραχωρούνται ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα, πρέπει να υπόκεινται στη νομοθεσία περί ανταγωνισμού, ενώ ρυθμίζονται και θέματα κρατικών ενισχύσεων και επιδοτήσεων. Η Ουκρανία προβαίνει σε προσέγγιση της οικείας νομοθεσίας της με το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Το **Κεφάλαιο 11**, «Ενέργεια σε συνάρτηση με το εμπόριο» (άρθρα 268 – 280), πραγματεύεται ενεργειακά θέματα (αργό πετρέλαιο, φυσικό αέριο και ηλεκτρική ενέργεια) σε σχέση με το εμπόριο, τομέας με ιδιαίτερη σημασία για τα δύο μέρη. Δίδονται οι σχετικοί ορισμοί («ενεργειακά αγαθά», «σταθερή υποδομή», «διαμετακόμιση», «μεταφορά», «μη εξουσιοδοτημένη παραλαβή» κ.λπ.), οι οποίοι στη συνέχεια εξειδικεύονται. Τέλος, ρυθμίζεται η σχέση του Κεφαλαίου αυτού της Συμφωνίας Σύνδεσης με την Συνθήκη για την Ενεργειακή Κοινότητα, ενώ ρυθμίζεται ειδικότερα το ζήτημα πρόσβασης στις δραστηριότητες αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων και άσκησης των δραστηριοτήτων αυτών, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θαλάσσης. Στο **Κεφάλαιο 12**, «Διαφάνεια» (άρθρα 281 – 288), αναλύονται διεξοδικότερα τα σχετικά θέματα, αν και διατάξεις σχετικές με τη διαφάνεια βρίσκονται διάσπαρτες σε όλη τη Συμφωνία. Το **Κεφάλαιο 13**, «Εμπόριο και βιώσιμη ανάπτυξη» (άρθρα 289 – 302) περιλαμβάνει διατάξεις συνολικής προσέγγισης και διασύνδεσης του εμπορίου με τη βιώσιμη ανάπτυξη, όπως προκύπτει από σχετικά κείμενα του ΟΗΕ και της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ). Το **Κεφάλαιο 14**, «Επίλυση των διαφορών» (άρθρα 303 – 326) αφορά στη δημιουργία ενός αποτελεσματικού και αποδοτικού μηχανισμού για την επίλυση τυχόν διαφορών που προκύπτουν από την ερμηνεία και εφαρμογή του εμπορικού σκέλους της Συμφωνίας, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζεται διαφορετικά. Ρυθμίζονται διεξοδικά τα σχετικά με τις διαβουλεύσεις μεταξύ των μερών και την έναρξη διαδικασίας διαιτησίας. Όσον αφορά στις διατάξεις για την ενέργεια σε συνάρτηση με το εμπόριο (βλ. Κεφάλαιο 11),

προβλέπεται η διαδικασία της επείγουσας συνδιαλλαγής. Το **Κεφάλαιο 15**, «Μηχανισμός διαμεσολάβησης» (άρθρα 327 – 336), προβλέπει ότι, προκειμένου να διευκολυνθεί η εξεύρεση αμοιβαίας αποδεκτής λύσης μέσω συνεκτικής και μη χρονοβόρου διαδικασίας επί όλων των μέτρων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου I του Τίτλου IV της παρούσας Συμφωνίας (εθνική μεταχείριση και πρόσβαση στην αγορά εμπορευμάτων), τα μέρη δύναται να καταφύγουν στη βοήθεια διαμεσολαβητή.

Ο Τίτλος V, «Οικονομική και τομεακή συνεργασία» αναλύεται στα άρθρα 337 - 452 και περιλαμβάνει 28 επιμέρους Κεφάλαια. Το **Κεφάλαιο 1**, «Συνεργασία στον τομέα της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων πυρηνικών θεμάτων» (άρθρα 337 – 342), προβλέπει ότι τα μέρη συμφωνούν να συνεχίσουν και να εντείνουν την τρέχουσα συνεργασία τους επί ενεργειακών θεμάτων για τη βελτίωση της ενεργειακής ασφάλειας, ανταγωνιστικότητας και βιωσιμότητας. Η συνεργασία αυτή βασίζεται σε μία ολοκληρωμένη εταιρική σχέση και διέπεται από τις αρχές του αμοιβαίου συμφέροντος, της αμοιβαιότητας, της διαφάνειας και της προβλεψιμότητας. Στη συνέχεια, καταγράφονται αναλυτικά οι επιμέρους τομείς συνεργασίας (μεταξύ άλλων, επί ενεργειακών στρατηγικών και ενεργειακών πολιτικών, ανάπτυξης ανταγωνιστικών και αποτελεσματικών ροών ενέργειας και ενίσχυσης της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού, συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας για μη στρατιωτικούς σκοπούς). Το **Κεφάλαιο 2**, «Μακροοικονομική συνεργασία» (άρθρα 343 – 345), ορίζει ότι η Ε.Ε. και η Ουκρανία διευκολύνουν τη διαδικασία οικονομικής μεταρρύθμισης μέσω της συνεργασίας για τη βελτίωση της κατανόησης των θεμελιωδών αρχών των αντίστοιχων οικονομιών τους, καθώς και για τη χάραξη και την εφαρμογή οικονομικής πολιτικής στο πλαίσιο οικονομιών της αγοράς. Η Ουκρανία καταβάλλει προσπάθειες για να θεσπίσει μία λειτουργική οικονομία της αγοράς και να προσεγγίσει σταδιακά τις πολιτικές της με εκείνες της Ε.Ε., σύμφωνα με τις κατευθυντήριες αρχές μακροοικονομικής σταθερότητας, υγιών δημοσίων οικονομικών και σταθερού ισοζυγίου πληρωμών. Το **Κεφάλαιο 3**, «Διαχείριση των δημοσίων οικονομικών: δημοσιονομική πολιτική, εσωτερικός και εξωτερικός έλεγχος» (άρθρα 346 – 348), ορίζει ότι τα μέρη ανταλλάσσουν πληροφορίες, εμπειρία, βέλτιστες πρακτικές και αναλαμβάνουν δράση με σκοπό τη διασφάλιση της ανάπτυξης δημοσιονομικής πολιτικής και υγιών συστημάτων δημόσιου εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου με βάση τα διεθνή πρότυπα. Το **Κεφάλαιο 4**, «Φορολογία» (άρθρα 349 – 354), προβλέπει ότι Ε.Ε. και Γεωργία συνεργάζονται για την ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης στον φορολογικό τομέα με απώτερο στόχο την περαιτέρω βελτίωση των οικονομικών σχέσεων, του εμπορίου, των επενδύσεων και του υγιούς ανταγωνισμού. Προβλέπεται τακτικός διάλογος και προσέγγιση. Το **Κεφάλαιο 5**, «Στατιστικές» (άρθρα 355 – 359) αφορούν στην ανάγκη ύπαρξης ενός αξιόπιστου συστήματος καταγραφής και ανάλυσης στατιστικών στοιχείων, προκειμένου να υπάρχουν έγκαιρα, διεθνώς συγκρίσιμα και αξιόπιστα στατιστικά

στοιχεία. Τα μέρη συνεργάζονται στον τομέα αυτό, κυρίως μέσω της EUROSTAT. Προβλέπεται τακτικός διάλογος και προσέγγιση των νομοθεσιών.

Στο **Κεφάλαιο 6**, «Περιβάλλον» (άρθρα 360 – 366), τα μέρη δηλώνουν την πρόθεσή τους να ενισχύσουν τη συνεργασία τους σε περιβαλλοντικά θέματα, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην επίτευξη του μακροπρόθεσμου στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης και της πράσινης οικονομίας. Το εύρος της συνεργασίας καλύπτει οριζόντια (στρατηγικός σχεδιασμός) και τομεακά (αέρας, νερό, διαχείριση αποβλήτων) θέματα. Προβλέπεται τακτικός διάλογος και προσέγγιση των νομοθεσιών. Στο **Κεφάλαιο 7**, «Μεταφορές» (άρθρα 367 – 370), προβλέπεται ότι τα δύο μέρη επεκτείνουν και εντείνουν τη συνεργασία τους στον εν λόγω τομέα, με στόχο την ανάπτυξη βιώσιμων, διατροφικών και διαλειτουργικών συστημάτων μεταφορών. Η συνεργασία αυτή αποβλέπει στη βελτίωση της κυκλοφορίας επιβατών και εμπορευμάτων, στην καλύτερη ροή των μεταφορών μεταξύ Ε.Ε., Ουκρανίας και τρίτων χωρών της περιοχής. Προβλέπεται τακτικός διάλογος για το συγκεκριμένο ζήτημα, ενώ επισημαίνεται, εκ νέου, η ανάγκη προσέγγισης της σχετικής νομοθεσίας της Γεωργίας με αυτή της Ε.Ε. Στο **Κεφάλαιο 8**, «Διάστημα» (άρθρα 371 – 373), προβλέπεται ότι τα μέρη προωθούν αμοιβαίως επωφελή συνεργασία στον τομέα της διαστημικής έρευνας για μη στρατιωτικούς σκοπούς και στον τομέα των διαστημικών εφαρμογών. Προβλέπεται η διεξαγωγή τακτικού διαλόγου και συντονισμός με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος. Το **Κεφάλαιο 9**, «Επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία» (άρθρα 374 – 377) προβλέπει ότι τα μέρη αναπτύσσουν και ενισχύουν τη συνεργασία τους στον εν λόγω τομέα προκειμένου, μεταξύ άλλων, να συμβάλουν ενίσχυση του επιστημονικού δυναμικού τους για τη διευκόλυνση της επίλυσης εθνικών και παγκόσμιων προκλήσεων. Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου μεταξύ των μερών για την επίτευξη των σκοπών του παρόντος Κεφαλαίου. Στο επόμενο **Κεφάλαιο 10**, «Βιομηχανική και επιχειρηματική πολιτική» (άρθρα 378 – 380) τα μέρη αποβλέπουν στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για όλους τους οικονομικούς φορείς, αλλά ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Προβλέπεται τακτικός διάλογος με τη συμμετοχή εκπροσώπων επιχειρήσεων από την Ε.Ε. και την Ουκρανία.

Στο **Κεφάλαιο 11**, «Ορυχεία και μεταλλουργία» (άρθρα 381 – 382), ορίζεται ότι τα μέρη αναπτύσσουν και ενισχύουν τη συνεργασία τους όσον αφορά τα ορυχεία και τη μεταλλουργία. Το **Κεφάλαιο 12**, «Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες» (άρθρα 383 – 386), τονίζεται η ανάγκη εφαρμογής των προσηκόντων κανόνων και πρακτικών και στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, προκειμένου να λειτουργήσει πλήρως η οικονομία της αγοράς. Απαραίτητα στοιχεία αυτών των κανόνων είναι η προστασία των επενδυτών, η διασφάλιση σταθερότητας και αποτελεσματικής εποπτείας. Για το λόγο αυτό, τα μέρη δεσμεύονται να ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ των οικείων ρυθμιστικών και εποπτικών αρχών, μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και της

διεξαγωγής διαλόγου με στόχο την προσέγγιση των συστημάτων τους. Το **Κεφάλαιο 13**, «Εταιρικό δίκαιο, εταιρική διακυβέρνηση, λογιστική και λογιστικός έλεγχος» (άρθρα 387 – 388), τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία μίας αποτελεσματικής σειράς κανόνων και πρακτικών στους εν λόγω τομείς για την εγκαθίδρυση οικονομίας της αγοράς που να λειτουργεί πλήρως και να ενθαρρύνει τις εμπορικές συναλλαγές. Προβλέπεται διεξαγωγή τακτικού διαλόγου μεταξύ των μερών. Το επόμενο **Κεφάλαιο 14**, «Κοινωνία της πληροφορίας» (άρθρα 389 – 395) αποβλέπει στην ενίσχυση της συνεργασίας Ουκρανίας – Ε.Ε. στον τομέα αυτό προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων και, μεταξύ άλλων, προβλέπεται τακτικός διάλογος των μερών. Το **Κεφάλαιο 15**, «Πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα» (άρθρα 396 – 398) αφορά στη συνεργασία στον εν λόγω τομέα με στόχο την προώθηση του κλάδου στην Ευρώπη και την ενθάρρυνση συμπαραγωγών κινηματογραφικών και τηλεοπτικών έργων. Προβλέπεται τακτικός διάλογος και προσέγγιση των αντίστοιχων νομοθεσιών των μερών.

Το **Κεφάλαιο 16**, «Τουρισμός» (άρθρα 399 – 402), ρυθμίζει τη διμερή συνεργασία σε θέματα τουρισμού με στόχο την ανάπτυξη μίας πιο ανταγωνιστικής τουριστικής βιομηχανίας, η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα την οικονομική ανάπτυξη, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την εισαγωγή ξένου συναλλάγματος. Στο **Κεφάλαιο 17**, «Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη» (άρθρα 403 – 406) προβλέπεται συνεργασία των μερών για την προώθηση της γεωργικής και αγροτικής ανάπτυξης, ιδίως μέσω της σταδιακής προσέγγισης πολιτικών και νομοθεσίας. Στο **Κεφάλαιο 18**, «Αλιευτική και θαλάσσια πολιτική» (άρθρα 407 – 413), τα μέρη συνεργάζονται σε αμοιβαίως επωφελείς τομείς κοινού ενδιαφέροντος, όπως η διατήρηση και διαχείριση των έμβιων υδρόβιων πόρων, της επιθεώρησης και του ελέγχου, της συλλογής δεδομένων και της καταπολέμησης της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας. Πέραν της ανταλλαγής πληροφοριών, τα μέρη προωθούν ευρύτερη συνεργασία στη Μαύρη Θάλασσα. Όσον αφορά στη θαλάσσια πολιτική, στόχος των μερών είναι, μεταξύ άλλων, η προώθηση μίας ολοκληρωμένης προσέγγισης στις θαλάσσιες υποθέσεις, τη χρηστή διακυβέρνηση και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τη χρήση του θαλάσσιου χώρου. Τα μέρη θα προωθήσουν στρατηγικές συμμαχίες μεταξύ ναυτιλιακών βιομηχανιών, υπηρεσιών και επιστημονικών ιδρυμάτων που ειδικεύονται στη θαλάσσια και ναυτιλιακή έρευνα με τη δημιουργία διατομεακών συνεργατικών σχηματισμών. Στο επόμενο **Κεφάλαιο 19**, «Ποταμός Δούναβης» και στο άρθρο 414 ορίζεται ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη διασυνοριακή φύση της λεκάνης του Δούναβη και την ιστορική σημασία της για τις παραποτάμιες κοινότητες, τα μέρη εφαρμόζουν αυστηρότερα τις διεθνείς δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει στους τομείς της ναυσιπλοΐας, της αλιείας, της προστασίας του περιβάλλοντος και ιδίως των υδάτινων οικοσυστημάτων. Στο **Κεφάλαιο 20**, «Προστασία του καταναλωτή» (άρθρα 415 – 418) τα μέρη συνεργάζονται για να εξασφαλίσουν υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και την επίτευξη

συμβατότητας μεταξύ των οικείων συστημάτων προστασίας των καταναλωτών. Προβλέπεται τακτικός διάλογος και προσέγγιση των νομοθεσιών.

Το **Κεφάλαιο 21**, «Συνεργασία για την απασχόληση, την κοινωνική πολιτική και τις ίσες ευκαιρίες» (άρθρα 419 – 425) πραγματεύεται το διάλογο μεταξύ των δύο μερών για επιλεγμένα θέματα πολιτικής απασχόλησης και εργασίας, με στόχο, μεταξύ άλλων, την ποσοτική και ποιοτική βελτίωση της απασχόλησης. Η μείωση της φτώχειας και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, η προώθηση μέτρων για την αγορά εργασίας και την καταπολέμηση των διακρίσεων και θέματα κοινωνικής ευθύνης αποτελούν μερικούς από τους τομείς που τα δύο μέρη δεσμεύονται να συνεργασθούν διμερώς, αλλά και σε όλα τα σχετικά περιφερειακά, πολυμερή και διεθνή fora και οργανισμούς. Το **Κεφάλαιο 22**, «Δημόσια υγεία» (άρθρα 426 – 429) θίγει το ζήτημα της δημόσιας υγείας, όπου τα μέρη συνεργάζονται με στόχο τη βελτίωση του επιπέδου ασφάλειας της δημόσιας υγείας και της προστασίας της υγείας του ανθρώπου ως προϋπόθεση της βιώσιμης ανάπτυξης και της οικονομικής μεγέθυνσης. Η συνεργασία αφορά σε ευρύ πεδίο θεμάτων και προσβλέπει στην προσέγγιση της σχετικής νομοθεσίας της Ουκρανίας με αυτή της Ε.Ε. Το επόμενο **Κεφάλαιο 23**, «Εκπαίδευση, κατάρτιση και νεολαία» (άρθρα 430 – 436), αφορά σε ευρύτερα ζητήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως των νέων, όπου τα μέρη θα ενισχύσουν τη συνεργασία τους με στόχο την προαγωγή της αμοιβαίας κατανόησης και της προώθησης του διαπολιτισμικού διαλόγου. Το **Κεφάλαιο 24**, «Πολιτισμός» (άρθρα 437 – 440), προβλέπει ότι τα μέρη δεσμεύονται να προωθήσουν την πολιτιστική συνεργασία ώστε να ενισχυθεί η αμοιβαία κατανόηση και να προαχθούν οι πολιτιστικές ανταλλαγές, καθώς και η κινητικότητα της τέχνης και των καλλιτεχνών από την Ε.Ε. και την Ουκρανία. Στο **Κεφάλαιο 25**, «Συνεργασία στον τομέα του αθλητισμού και της σωματικής άσκησης» (άρθρα 441 – 442), τα μέρη συνεργάζονται προκειμένου ο αθλητισμός να συμβάλει στην ανάπτυξη υγιούς τρόπου ζωής όλων των ηλικιακών ομάδων, στην προώθηση της κοινωνικής αποστολής και των εκπαιδευτικών αξιών του, καθώς και στην καταπολέμηση απειλών όπως το ντόπινγκ, ο ρατσισμός, η βία και οι προσυνεννοημένοι αγώνες.

Το **Κεφάλαιο 26**, «Συνεργασία σε επίπεδο κοινωνίας των πολιτών» (άρθρα 443 – 445), ρυθμίζει το θεσμικό πλαίσιο συνεργασίας μελών και φορέων της κοινωνίας των πολιτών των δύο μερών. Με το **Κεφάλαιο 27**, «Διασυνοριακή και περιφερειακή συνεργασία» (άρθρα 446 – 449), τα μέρη προωθούν την αμοιβαία κατανόηση και τη μεταξύ τους συνεργασία στον τομέα της περιφερειακής πολιτικής, της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και εταιρικής σχέσης, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη μειονεκτουσών περιοχών. Τέλος, το **Κεφάλαιο 28**, «Συμμετοχή στους οργανισμούς και τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (άρθρα 450 – 452), δίδει τη δυνατότητα στην Ουκρανία να συμμετέχει σε όλους τους οργανισμούς της Ένωσης που είναι ανοικτοί στην Ουκρανία, βάσει των κανόνων λειτουργίας τους, μέσω της υπογραφής σχετικών συμφωνιών

συμμετοχής, οι οποίες ρυθμίζουν, μεταξύ άλλων, και το ύψος της οικονομικής συνεισφοράς της. Επιτρέπεται, επίσης, στην Ουκρανία να συμμετέχει σε όλα τα τρέχοντα και μελλοντικά προγράμματα της Ε.Ε. που είναι ανοικτά στη συμμετοχή της.

Ο Τίτλος VI, «Οικονομική συνεργασία, με διατάξεις για την καταπολέμηση της απάτης» αναλύεται στα άρθρα 453 – 459 και προβλέπει ότι η Ουκρανία λαμβάνει χρηματοδοτική βοήθεια από την Ε.Ε. μέσω των σχετικών μηχανισμών και μέσων χρηματοδότησης για την επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Ο Τίτλος VII, «Θεσμικές, γενικές και τελικές διατάξεις» αναλύεται στα άρθρα 460 - 486 και περιλαμβάνει 2 επιμέρους Κεφάλαια. Το **Κεφάλαιο 1, «Θεσμικό πλαίσιο»** (άρθρα 460 – 470), προβλέπει ότι το ανώτατο επίπεδο πολιτικού και στρατηγικού διαλόγου είναι σε επίπεδο συνόδου κορυφής, άπαξ του έτους, που παρέχει συνολική καθοδήγηση για την εφαρμογή της Συμφωνίας Σύνδεσης, ενώ αποτελεί και ευκαιρία συζήτησης διμερών και διεθνών ζητημάτων αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Σε υπουργικό επίπεδο, τακτικός πολιτικός και στρατηγικός διάλογος πραγματοποιείται στο πλαίσιο του Συμβουλίου Σύνδεσης που συστήνεται από τη Συμφωνία και στο πλαίσιο τακτικών συναντήσεων μεταξύ εκπροσώπων των μερών κατόπιν συμφωνίας. Στη συνέχεια, ρυθμίζεται διεξοδικά το θεσμικό πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας του Συμβουλίου Σύνδεσης, το οποίο αποτελεί το όργανο παρακολούθησης και εκτέλεσης των διατάξεων της παρούσας Συμφωνίας. Η Επιτροπή Σύνδεσης επικουρεί το Συμβούλιο Σύνδεσης στην άσκηση των καθηκόντων και της λειτουργίας του. Μεταξύ των άλλων αρμοδιοτήτων της, η Επιτροπή Σύνδεσης έχει κύρια αρμοδιότητα επί παντός εμπορικού ζητήματος ενώ επικουρείται στο έργο της από διάφορες υποεπιτροπές. Προβλέπεται, επίσης, η σύσταση Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σύνδεσης, η οποία αποτελεί forum συνάντησης και ανταλλαγής απόψεων των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τους Ουκρανούς συναδέλφους τους. Τέλος, δημιουργείται πλατφόρμα επικοινωνίας και επαφής μεταξύ φορέων και μελών της κοινωνίας των πολιτών των δύο μερών. Τέλος, το **Κεφάλαιο 2, «Γενικές και τελικές διατάξεις»** (άρθρα 471 – 486), ρυθμίζει διαδικαστικά ζητήματα που εξυπηρετούν την εφαρμογή της Συμφωνίας Σύνδεσης ήτοι, μεταξύ άλλων, θέματα πρόσβασης στα δικαστήρια και σε διοικητικά όργανα, λήψη μέτρων κατ' εξαίρεση για λόγους ασφαλείας, αλλά και μέτρων που εξασφαλίζουν μη διακριτική μεταχείριση. Επίσης, ρυθμίζεται η προσέγγιση των νομοθεσιών των δύο μερών, η παρακολούθηση εκπλήρωσης των εκατέρωθεν υποχρεώσεών τους, αλλά και η επίλυση διαφορών. Τέλος, ρυθμίζονται ζητήματα αναφορικά με τη σχέση της Συμφωνίας Σύνδεσης με άλλες συμφωνίες, η διάρκεια, η έναρξη ισχύος και η προσωρινή εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας, το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της και το γεγονός ότι τα διάφορα Παραρτήματα και Πρωτόκολλα αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της.

Με βάση τα ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι η Συμφωνία καλύπτει ένα ιδιαίτερα εκτεταμένο πεδίο συνεργασίας Ε.Ε. – Ουκρανίας. Από πλευράς Ε.Ε., η Συμφωνία έχει ιδιαίτερη σημασία στην παρούσα συγκυρία της ουκρανικής κρίσης, καθώς επιδιώκεται η εδραίωση της πολιτικής σταθερότητας, των δημοκρατικών θεσμών και της οικονομικής ανάπτυξης, βάσει των αξιών, των αρχών και των υψηλών προτύπων της Ένωσης. Η ΕΕ παρέχει ήδη ουσιαστική πολιτική, οικονομική και τεχνική στήριξη στην Ουκρανία. Η αποτελεσματική εφαρμογή της Συμφωνίας θα δώσει τη δυνατότητα στην Ουκρανία να προσεγγίσει και να υιοθετήσει σημαντικότερο μέρος του ευρωπαϊκού κεκτημένου και να εναρμονίσει τους θεσμούς της με τα πρότυπα της Ε.Ε.. Η εξέλιξη αυτή είναι διακριτή από την πολιτική Διεύρυνσης της ΕΕ, για την οποία προβλέπονται διαφορετικά μέσα και διαδικασίες.

Η κύρωση και εφαρμογή της Συμφωνίας Σύνδεσης συνάδει, επίσης, με τα εθνικά μας συμφέροντα, διότι παρέχεται η δυνατότητα αφ' ενός περαιτέρω ενίσχυσης της πολιτικής συνεργασίας μας με τη Ουκρανία, αφ' ετέρου προωθημένης οικονομικής και εμπορικής συνεργασίας προς όφελος της Ελλάδας. Σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία έτους 2014, η Ουκρανία καταλαμβάνει την 33^η θέση ως προορισμός των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων και 0,55% του συνόλου των εξαγωγών μας, ενώ η ελληνική επενδυτική δραστηριότητα ανέρχεται σε 700 εκ. δολ. ΗΠΑ. Η παρούσα Συμφωνία θα συμβάλλει οπωσδήποτε στην ενίσχυση της ελληνικής εμπορικής και επενδυτικής παρουσίας στην Ουκρανία, καθώς και στην άρση πολλών από τα υφιστάμενα δασμολογικά, τελωνειακά, διοικητικά και άλλα εμπόδια. Θα συμβάλλει, επίσης, στις ουκρανικές προσπάθειες για καταπολέμηση της διαφθοράς, εξέλιξη επωφελή για όλες τις πλευρές. Η ελληνική πλευρά αποκτά ένα χρήσιμο εργαλείο στις σχέσεις της με την Ουκρανία, με την περαιτέρω εμπέδωση σχέσεων εμπιστοσύνης και τη δημιουργία επιβοηθητικών δυνατοτήτων για την ανάπτυξη και των διμερών οικονομικών σχέσεων, περιλαμβανομένων των επενδύσεων περισσότερων ελληνικών επιχειρήσεων, δοθέντος ότι ενώ υπάρχει ενδιαφέρον, ο αριθμός ελληνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιείται ήδη στη Ουκρανία είναι περιορισμένος. Είναι προφανές ότι η Συμφωνία προστατεύει και προάγει την περαιτέρω δραστηριοποίηση του ελληνικού επιχειρηματικού τομέα στη Ουκρανία, με προφανή οικονομικά οφέλη και δημιουργία θέσεων εργασίας και στις δύο χώρες. Προοπτικές συνεργασίας διανοίγονται στις εξαγωγές σε τρόφιμα, οικοδομικά υλικά, ενδύματα, υποδήματα, καλλυντικά, στις επενδύσεις του τραπεζικού τομέα, στην ενίσχυση του τουριστικού ρεύματος και στη συμμετοχή σε έργα ενέργειας, τηλεπικοινωνιών, μεταφορών, υποδομής και κατασκευών. Ειδικότερα όσον αφορά τις Γεωγραφικές Ενδείξεις, η Συμφωνία προστατεύει σειρά ελληνικών προϊόντων όπως τυριά, έλαια και λίπη, φρούτα, λαχανικά και δημητριακά, νωπά και μεταποιημένα, νωπά ψάρια, μπαχαρικά, προϊόντα αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής και μπισκοτοποιίας, φυσικές γόμες και ρητίνες, οίνους, ούζο, λικέρ και μπράντυ. Παράλληλα, το συνολικό πλέγμα διμερούς συνεργασίας σε όλους τους τομείς υποστηρίζεται και υποβοηθείται από τη Συμφωνία, με

τη δημιουργία ενός ευρύτατου κοινού κανονιστικού πλαισίου. Περαιτέρω, με την κύρωση της Συμφωνίας υπογραμμίζεται η θετική συμβολή της χώρας μας στην προώθηση της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας και της σταθερότητας στην περιοχή. Επιβεβαιώνεται, παράλληλα, το έντονο ενδιαφέρον μας για τις εξελίξεις στην Ουκρανία, στην οποία εξακολουθούν να διαβιούν ελληνικής καταγωγής πολίτες, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή και αποτελεί απτή απόδειξη του ελληνικού ενδιαφέροντος στην προώθηση των ευρωπαϊκών πολιτικών σε τομείς όπως της πολιτικής και οικονομικής συνεργασίας, της δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων, του εμπορίου, της εκπαίδευσης και του πολιτισμού με την Ουκρανία.

Θέτοντες τα ανωτέρω υπ' όψιν της Βουλής των Ελλήνων και λαμβάνοντας, συμπληρωματικά, υπ' όψιν τόσο το άριστο επίπεδο διμερών σχέσεων της Ελλάδας με την Ουκρανία, όσο και την ενεργή συμμετοχή της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας, εισηγούμεθα την κύρωση της «Συμφωνίας Σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των Κρατών Μελών τους αφενός και της Ουκρανίας αφετέρου».

Αθήνα, 28 Ιουλίου 2015

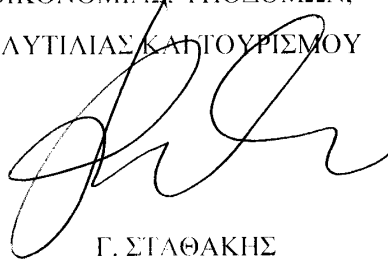
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

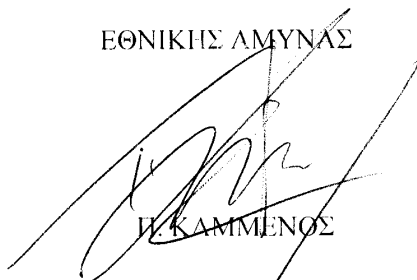
Ν. ΒΟΥΤΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

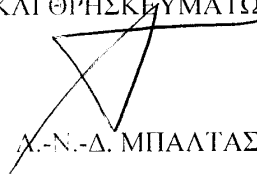
Γ. ΣΤΑΘΑΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

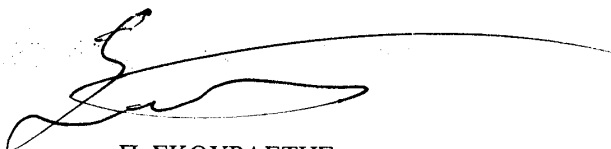
Ι. ΚΑΜΜΕΝΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Α.-Ν.-Δ. ΜΠΑΛΤΑΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

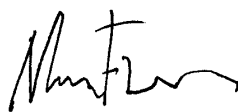
Π. ΣΚΟΥΡΑΛΤΗΣ

ΔΙΚΛΙΟΣΥΝΙΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

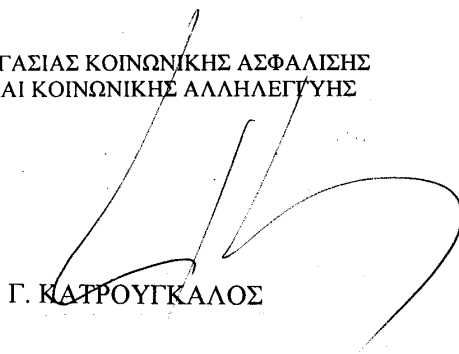
Ν. ΚΟΤΖΙΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ε. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ

Γ. ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ

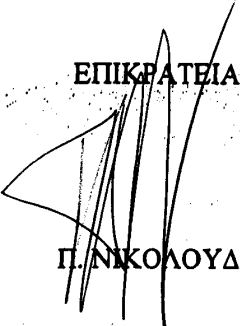

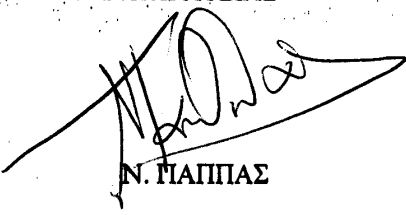
Ι. ΚΟΥΡΟΥΜΙΛΗΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

-21-

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

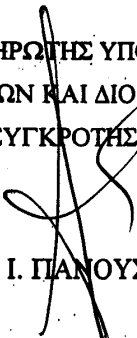

Π. ΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ

Ν. ΠΑΠΠΑΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Χ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

Ι. ΠΑΝΟΥΣΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

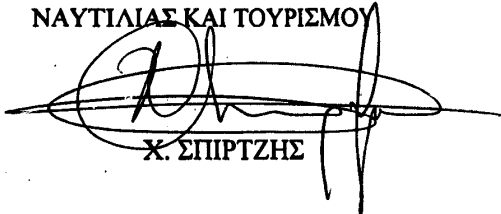

Α. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

Θ. ΔΡΙΤΣΑΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

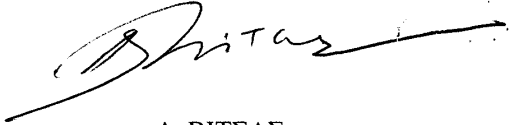
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

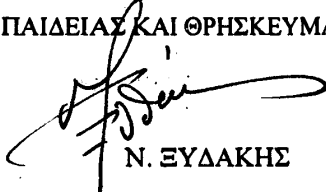

Ε. ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

Χ. ΣΠΙΡΤΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Α. ΒΙΤΣΑΣ

Ν. ΖΥΔΑΚΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Α. ΚΟΥΡΑΚΗΣ

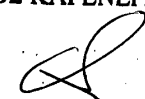

Κ. ΦΩΤΑΚΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ,
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

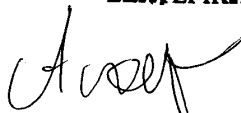

Ι. ΤΣΙΡΩΝΗΣ

- 22 -

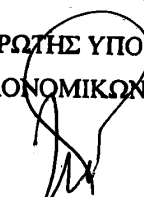
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ε. ΑΓΙΟΣΤΟΛΟΥ

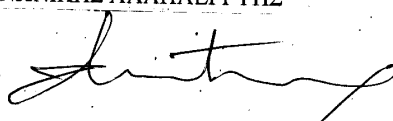
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Α. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

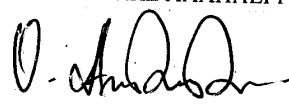
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Δ. ΜΑΡΔΑΣ

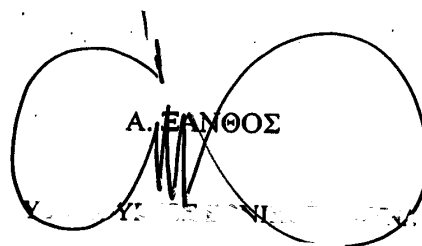
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Θ. ΦΩΤΙΟΥ

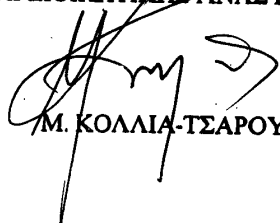
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Ο. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

Α. ΕΠΑΝΘΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Μ. ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Χρ. Ν. Κόντονης

Χ.Σ. ΚΟΝΤΟΝΗΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΗΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ